

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felelős szerkesztő:

MÓRICZ PÁL.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Dégenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.

Egyes szám ára 4 fillér.

A vasárnapi zászlóbontás.

Dr. Tüdős János programbeszedeje.

Debrecen, okt. 7.

A debreceni első választókerület független érzelmi lelkes polgársága előtt vasárnap tartja meg a programbeszédét dr. Tüdős János szeretve tisztelt képviselőjelöltünk.

Debrecen város polgársága nagy érdeklődéssel és szeretettel várja ezt a zászlóbontást, melyet pártunknak ifju erős harcosa emelt fővel, szilárd karral emel magasra.

A párt intéző bizottságának és a kerületbeli nagy választmánynak ajánlását illetőleg jelölését az országos párt fővezére Kossuth Ferenc, a központ nevében lelkes örömmel hagyta jóvá. Erősítette meg. Ajánlotta a hü és félrenemvezethető függetlenségi és 48-as választóknak. Most tehát a választópolgárságnak is megadatik a mód, hogy a kibontott zászló alá sorakozzék és győzelemre kísérje pártunknak ezen kiválóságát, akiben az elvhűség mellett a tudás, a mocsoktalan férfias jellem példányképként ragyognak fel...

Tüdős János doktor a független és 48-as pártnak hivatalos jelöltjeként lép elébetek! Rajta kívül más jelölt a debreceni I-ső választókerületben, az idvezült Thaly Kálmán szüztiszta kerületében, számba nem jöhet! Más országos pártnak nem volt soha, ma sincsen gyökere ebben a kerületben; azért itt legfeljebb klikk-emberek toladhatnak fel esetleg a porondra. Az ilyen klikk-embereket pedig elfogja söpörni a független polgárság összetartásának, becsületes elvhűségének győzhetetlen tengernyi ereje! Amelynek megnyilvánulását már a doktor Tüdős János vasárnapi programbeszéd tartásánál is tapasztalni fogjuk. E zászlóbontásról a következő részleteket jelentik tudósítónk.

Dr. Tüdős János programbeszedeje.

A függetlenségi párt intéző bizottsága határozott a dr. Tüdős János képviselőjelöltünk bemutatkozása felől. F. hó 10-ikére, azaz vasárnapra tűzték ki a programbeszéd megtartásának a napját.

Ezek szerint dr. Tüdős János f. hó 10-én, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja meg programbeszédét az Arany Bika dísztermében. A nagygyűlésen Somogyi Pál elnököl és hirszerint a központ részéről dr. Papp Elek, dr. Szász Zombor, dr. Bakonyi Samu és Csanak János országos képviselők is résztvesznek.

E népgyűlésről hírlapok útján és plakátok útján is tájékoztatja még a vezetőség a választókat.

Vasárnap délután 3 órakor a Csapó-kerti független polgárság előtt is bemutatkozik dr. Tüdős János képviselőjelöltünk. Programbeszédét a Csapó-kerti lányiskola udvarán fogja megtartani.

A választás vezetői.

A Péterfia-utcai részen nagytiszteletű Somogyi Pál elnök, a Csapó-utcai részen nagytiszteletű Kovács János urak, pártunknak kiváló, régi vezérferfiak fogják intézni a két utcának a választási mozgalmait. A kerület legtekintélyesebb és elvhű embereiből, a két utca szerint intéző bizottságot is alakítanak.

Lengyel testvereink Debrecenben.

Lengyel magyar barátság.

Ünnepélyes fogadtatás.

Debrecen, október 7.

A lengyeleknek férfiak, nőkből álló lelkes kis csapata érkezett ma délután Debrecenbe. Aradról, a magyar golgotha színhelyéről jöttek közénk, hogy meglátogassák ezt a szabadság szeretetéről híres nagy magyar várost.

A nemzetek véres, viharos harca, a szenvedés, a szabadság szeretet hozta közel egymáshoz e két árva nemzetet, akik mindig zászló vivői voltak a szabadságnak, testvériségnek, egyenlőségnek. A Beszkidek hágón most eljöttek hozzánk, hogy a közös oltáron lánggra gyujtsák a hazaszeretetnek, a lengyel-magyar testvérbarátságnak égő zsarátját.

Körutjokban eljöttek hozzánk is rövid időre. Lengyel testvereink, Poniatowszky népe köszöntünk beneteket!

*

A lengyelek megérkezéséről tudósítónk a következőkben számol be:

A lengyelek érkezése.

Bizonytalan hírek előzték meg a lengyelek megérkezését. Tegnap sürgöny érkezett Kovács József polgármesterhez, amely azt jelentette, hogy a lengyelek debreceni

utja elmarad. Több lap e sürgöny alapján meg írta a lengyelek elmaradásáról szóló hírt és így a közönség lemondott a lengyelek fogadtatásáról.

Ma délben azonban a következő újabb távirat érkezett a polgármesterhez:

Polgármesternek Debrecen.

Lengyelek délután 3 órakor tizenötön érkeznek Debrecenbe. Miklóssy, Turul szövetség társelnöke.

A hír csakhamar elterjedt a városban és nagy számmal mentek ki a lengyelek fogadtatására. A város is megtette intézkedéseit, hogy a vendégek kellőképpen fogadtassanak.

A pályaudvaron Kovács József polgármester, Szabó Kálmán tanácsnok, Magoss György, Király Gyula, Kiss Sándor, Szabó Elek, Vargha Elemér, Leszczynsky Kornél és még mások vártak az érkező vendégekre.

A vonat 3 óra 36 perckor robogott be a pályaudvarra. Az ünnepélyes fogadtatás az I. osztályú váróteremben folyt le. Kovács József polgármester köszöntötte meleg szavakkal a vendégeket.

— Itt is nagy esemény folyt le, — mondotta a többek közt — mint ama gyászos emlékű városban, ahonnan hozzánk jöttek. Ez a város is ápolja a szabadság, az igazságszeretetet.

A polgármester szavait harsány éljenzés fogadta.

— Éljen a magyar haza! Éljen Debrecen! — kiáltották a lengyelek.

Tadeusz Stamirowski, a Lengyel-Magyar Club elnöke lengyelül, dr. Románszki József, a Magyar-Lengyel Club titkára pedig magyarul válaszolt a polgármester szavaira.

Ezután a vendégek a Royal szállodába hajtottak a város fogatain, ahol elszállásban vannak.

Kik jöttek Debrecenbe?

Előzőleg arról értesültünk, hogy Debrecenbe hatvanan érkeznek.

A nagyszámu, impozáns csapat azonban Aradon két részre oszlott. Az egyik része Budapestre, a másik rész, összesen tizenötön Debrecenbe utaztak. A hosszút utazás alatt többen betegek is lettek. A megjelent vendégek névsora a következő; Tadeusz Stamirowszki a Lengyel-Magyar Klub elnöke, felesége és Kazimira leánya, dr. Románszky József a Lengyel-Magyar Klub titkára, Vojekievics Henrik újságíró, Gekritz László földbirtokos, Klement Fedunio, Spunov István, Groszky Miklós háztulajdonosok, Winecuszky Oszvald, Berta Jaszinszka, Zofia Kamienszka a Lengyel-Magyar Klubban a magyar nyelv tanárnője, Szohovszky Ferenc, Franczikievics Vladisláv egyetemi hallgató.

Látogatás a kollégiumban.

Lengyel vendégeink öt órakor a Royal szállodából először a Nagytemplom elé hajtottak, amelynek megtekintése után az 6s kollégiumba indultak. A kollégiumi ifjuság nagyszámmal sereglett össze a kollégium előtt a lengyelek érkezésének hírére és éljenzéssel fogadta a vendégeket. A kollégium

Menyasszonyi ékszerek

==== pazar választékban, legolcsóbban ====
Löfkovits Arthur és Társa
üzégnél, DEBRECZEN, Piac-utca 38

kapujában Csiky Lajos theológiai dékán üdvözölte a vendégeket, amelyre dr. Romanschky József válaszolt.

A kollégiumban először az oratoriumot, majd pedig a nagy könyvtárt nézték meg, amelynek megtekintése után a kollégium dísztermében gyűltek össze. Csiky Lajos itt elbucszott tőlük, a kollégiumi ifjuság pedig a lengyelek tiszteletére elénekelte a lengyel himnuszt. A lengyeleket könyvezésig meghihimnuszt. A magyarok e gyöngéd figyelmé. Az ifjuság és az egybegyűlt közönség ezután a magyar himnuszt énekelte el. A vendégek megtekintették Boeska és Csokonai szobrát és ezután kikocsiztak a Nagyerdőbe, ahonnan ismét a Royal-szállodába tértek vissza.

Este a színházban ünnepi előadás volt, ahol a színházi zenekar eljátszotta a lengyel himnuszt. A közönség megéljenezte őket. A Royal szállodában fel 10 órakor a Royal szálloda éttermében tiszteletükre vacsora volt.

Lakoma a Lengyel testvérek tiszteletére.

Debrecen város fényes lakomát adott a mi szeretve szeretet lengyel testvéreink tiszteletére.

A Royal éttermében folyt le ez a gyönyörűen lelkes lakoma, ahol az egészségi állapota miatt távollevő Kovács József polgármestert dr. Magoss György t. főügyész képviselte gavaléros szeretetreméltósággal.

A városi hatóság részéről többen jelen voltak, a többek közt Végh Gyula főkapitány, Király Gyula, Szabó Kálmán, dr. Varga Elemér tanácsnok, Roncsik Lajos főszámvéző, dr. Tüdös Kálmán t. főorvos, a jegyzői kar több tagja, a szinígazgató képviselőiben Irmay Béla titkár, a panesovaiak küldöttsége és az ujságírói kar több tagja.

A Hauer Berzi konyháját és kiszolgálását dicsérő gazdag étlapot itt adjuk:

Erőleves

—
Visztulai harsa rántva

—
Bélszín, Báthory módra

—
Vanília, Durma és torták

—
Sültek:

vegyes szárnyas

—
Jegeezett tejhab

—
Gyümölcs.

—
Sajtok.

—
Kávé

—
Borok:

Saját termésű asztali

Carlenet vörös

Furmint

Gr. Tisza István termése

—
Ásványvizek.

*

Az estlakoma nagyon kedves, meleg hangulatban folyt le a Rácz Károly muzsikája mellett, aki ek a gyönyörűbbi-gyönyörűbb nótázásai (a lelkes lengyel nóták is) valóságos felvitlanyozták a gyönyörű érzését, kedvű vendégsereget.

Az első felkőszöntőt a távollevő polgármester helyett dr. Magoss György tiszt főügyész tartotta. A két nemzet, a faj lag nem, de érzésben annál inkább testvér, édes testvér nemzet történetéből remek összeállításal ragadta ki a multból a közös érintkezési pontokat. Ezeknek az alapján adta olyan lelkes

magyarozatát a magyar-lengyel testvéri szeretetnek, hogy azt mindnyájan megértettük, mindnyájan átértettük. Lengyelek, magyarok nagy lelkesedéssel éljenezték dr. Magost, aki a polgármester, Debrecen város nevében üdvözölte a lengyel testvéreket.

Dr. Magoss György után az első lengyel felkőszöntőt Stanilovszky Tádé mondta, akinek a beszédét a lebergi lengyel-magyar klub tanárnője Jasinszka Berta urasszony mondta:

— Szeretem a magyar nemzetet — ugymond — Stanilovszky Tádé, olyan nagyon szeretem, hogy azt ki sem bírom mondani. Ezt a fogadtatást, melyben Debrecenben részesültek, nem is lehet megköszönni. Mért van ez a szeretet a lengyel-magyar között? Mert egyformán tud szeretni, érezni, vendéget fogadni a magyar, mint lengyel is! A magyarok ismeretesek a vendégszeretetről, a lengyelek ugyanilyenek. És az az óhajunk, hogy ugyanígy vendégeihessük meg a debrecenieket. Debrecennek olyan a híre, neve lengyelföldön is, hogy az aradi vértanuk szobrától jövet nem mehettünk el Debrecen mellett betekintés nélkül. Éltetem Debrecen és a debreceni polgármestert s a lengyel-magyar klub nevében köszönöm ezt a vendéglátást. Adja Isten, hogy minél többször találkozassunk.

Gettritz Staniszlauz: — Kedves magyarok, testvéreim! A szív érez! Az tud szeretni! Kell is, hogy szeressük egymást! Mert annyi ellensége egy nemzetnek sincs, mint a magyarnak és lengyelnek! Azért össze is kell jönnünk. Az ellenségeink miatt is össze kell tartanunk. A Golgotától jöttünk a debreceni nagytemplomhoz, ahol volt már egy detronizáció... Nekünk sincs barátunk. Az orosz, sváb, osztrák mind ellenségünk! Tarsunk össze! A debreceni polgárságért emelem poharamat!

Gettritz a magyar hölgyeket élteti.

Wojeickievicz Henrik (hírlapíró) a testvéri szeretetet élteti Majd eljő még az idő, hogy a magyarral együtt karddal kivívjuk még a szabadságunkat. Ha eljön az idő Lengyelországból még többet jövünk ide a szabadságért küzdeni, mint ezelőtt!

Staniszlavszky Tádé az elnökség nevében két kérelem fordul a debreceniekhez. Hogy a grunewaldi ünnepre küldöttséget küldjenek ki. Másodszor alakítsák meg a debreceni lengyel-magyar klubot.

Ezután még több lelkes felkőszöntőt mondtak; sőt a Rácz Károly gyönyörű muzsikája mellett „polka” tánc is volt. Ebben elragadott, kedves volt Végh Gyula főkapitányunk, aki egy bájos szőke lengyel kisaszonnyal a karján bemutatta a legszebb lengyel táncot, amelyet azután a lengyel társaság együtt táncolt Véga Gyulával.

Szőke lengyel lány.

Mindenkinek feltűnt a lengyel zárandok csapatban egy gyönyörű, len haju, lengyel lány. Az ő ide érkezésének érdekes története van. Ő nem Aradról jött a lengyelekkel, hanem Lembergől, ahol az elinduláskor a vonatról lekesett. A bájos leányka neve Stamirowszki Kazimira a Lengyel-Magyar Klub elnökének a leánya. Szülei táviraton értesítették leányukat, hogy jöjjen Debrecenbe. Kazimira meg is érkezett és Ottó vasuti restaurációjában várta szülei megérkezését. Itt létezől senki sem tudott. Ottó vendéglős jelentette a várakozó küldöttségnek,

hogy itt egy kis lengyel leány várakozik a megérkezőkre. Leszinszki Kornél mindjárt hozzáietett. akit bemutatott a küldöttség tagjainak. Nemsokára megérkezett a vonat és a bájos, lenhaju, lengyel leány örömevesse borult szüleinek, ismerőseinek ölelő karjai közé.

Világutazó lengyel ujságíró.

Lengyel vendégeinkkel egy rendkívül érdekes lengyel ujságíró is érkezett városunkba. Vojeickievics Henrik nevű lengyel ujságíró, a „Wieh Nozdy” lebergi lap munkatársa, — aki igen érdekes fogadást tett.

A fogadása összege 200,000 korona és a feltétel az, hogy Vojeickievics 8 év alatt körülutazza a földet olyképen, hogy Európában minden olyan várost, melynek 20,000-nél, a többi földrészen pedig minden 100,000-nél több lakossal bíró várost meglátogat. Pénzt csak az utazásról irt cikkeivel és az öt ábrázoló képeslapok árusításából szabad szereznie.

Az érdekes utazó kérdezősködésünkre elmondta, hogy anyja Nagybanából való Henneyey lány, akitől kis korában tanulta meg a magyar nyelvet.

Lengyelek elutazása.

A vendégek csak a mai napot töltik Debrecenbe, holnap reggel 9 órakor Budapestre utaznak. — Budapestben pénteken délután megtekintik a főváros nevezetességeit, szombaton délelőtt látogatást tesznek Kossuth Ferencnél és Justh Gyulánál. Szombaton délután utaznak haza Lembergbe.

Politikai hírek.

A Ház ülése.

Wekerlet holnap fogadja a királyt.

Budapest, október 7.

Holnap délelőtt tizenegy órakor a képviselőház ismét ülést tart. A napirend egészen jelentéktelen, mindössze a kivándorlási tanács negy tagjának megválasztása szerepel rajta, a jelentősége azonban a dolognak abban áll, hogy a kormányválság ideje alatt egyáltalán ülést tart a képviselőház s így bármikor beleszólhat a válság megoldása körül folyó tárgyalásokba.

Wekerle a királynál.

A képviselőháznak ez a határozata Bécsben nagy folzudulást okozott és a bécsi körök mindent elkövetnek, hogy a függetlenségi pártnak, mint parlamenti többségnek, kormányzati képtelenségét és okvetetlenkedését bizonyítsák vele.

A király olyan beható megfontolás tárgyává tette ezt a helyzetet, hogy napokon keresztül függőben tartotta elhatározását. Kossuth szombati audienciája után hiába várta a politikai világ Wekerle Sándor miniszterelnök királyi meghívását, Bécsben még nem döntöttek.

Tegnap aztán Wekerle megkapta az értesítést, hogy a király pénteken fogadja külön kihallgatáson.

A miniszterelnök ma délután utazott Bécsbe.

A király döntése.

Wekerle audienciájának igen nagy jelentősége van, mert politikai világban azt várják, hogy a holnapi kihallgatáson fogja a király tudomásul adni a miniszterelnöknek, hogy miképpen döntött a kormány lemondási kérdése fölött. Azt hiszik, hogy a király elfogadja a kormány lemondását, de megbizsa a válság elintézéséig az ügyek vezetésével, bárha másrésről is azt mondják, hogy a király utalva a paktumban vállalt kötelezettségre, követelni fogja, hogy a kormány valósítsa meg a választói reformot s addig nem

Valódi hollandi tulipán- és jáczint-hagymák, ugyszintén szobai dísznövények nagy választékban kaphatók

Paczelt Jánosnál

Piacz-utca 28-ik szám.
Kertészet:
Ferencz József-ut 6. szám.

fogadja el a lemondást. — Azt is lehetséges azonban, hogy a bécsi körök annyira befolyásolni tudták a királyt, hogy a kormány lemondását elfogadva nyomban föl is menti és kinevez helyette olyan kormányt, amely azonnal föl szlatja a képviselőházat. Wekerle holnapi audienciáján ki fog derülni, hogy a király milyen irányban határozta el magát, bár az sincs kizárva, hogy holnap csak azt fogja tudomására adni, hogy végleges döntés előtt még több politikust kíván meghallgatni.

Érdekességek Thaly Kálmánról.

Beszélgetések egyik legbizalmasabb emberevel.

Oláh Károly városi tanácsossal.

60 ezer korona egy könyvért.

Magyar írók a kiadói még aligha méltányoltak inkább Thaly Kálmánról. Az ő írásait valójára aranyakkal fizették. — Különösen az utóbbi időben alkotott munkáiért fizették nálunk szokatlannak tetsző nagy tiszteletdíjakkal. Mint Thaly Kálmán kedves bizalmasa, Oláh Károly tanácsos említette előttünk, például „Ocskay brigadéros“ című díszesen kiadott munkájáért 60 ezer hatvanezer koronát fizettek ki Thaly-nak, aki most tudományos munkájával szerzett jövedelmének egy nagyobb részét, 130 ezer koronát visszahagyott a magyar történelmi tudományok művelésének az oláhára.

Hogy élt Thaly Kálmán.

Thaly Kálmán életmódja megfelelt egy lelkiismeretes, munkás ember egyszerű életmódjának. Budapesten mindig szorgalmasan látogatta az országházat.

Délben 2—3 óra között ebédelt s mindig a legegyszerűbben. Többnyire egyedül ebédelt a Csalányi vendéglőben.

A reggelije tea, sonka, vagy tojás volt, még pedig a Báthory-kávéházban fogyasztotta el ezt a szerény reggelit. A vacsorája még egyszerűbb volt, gyümölcsből vagy valami könnyű eledelből állott, mindig otthon fogyasztotta el. Tehát látni való, hogy a gyomorral, annyi sok „magyar betegségnek“ az okozójával nem sokat törődött a nagy tudós, aki a délutánját tudományos munkálkodással töltötte, vagy azokban a testületekben foglalatostkodott, melyeknek elnöke, alnöke vagy választmányi tagja volt.

Az estét 6 órától 8, fél 9 óráig az országos függetlenségi pártkörben töltötte. Ilyenkor egész udvar környékezte a „kedves Kálmán bácsit“. Miniszterek, legelőkelőbb államférfiak, képviselők vették körül ezt az édes szavú kiválóságot. Minden szavának megvolt a súlya.

Villamost vagy kocsit csakis este használt Thaly Kálmán, egyébként mindig gyalog járt. Este fél 9 óra után már hazament és a szerény vacsorája mellett sokáig fent dolgozott, míg nem eltöltötték a dologtól az orvosai.

Pozsonyban leginkább a debreceni eredetű dr. Pávay Vajna Gábor családjának volt a vendége. Betegségében is mindig a legnagyobb figyelemmel, szeretettel gondoskodtak Thalyról, midőn lakásáról nem távozhatott, lakására küldték az élelmezését is.

Ilyen egyszerűen élt ez a nagy ember, kinél köztiszteltebb tagja nem volt a magyar parlamentnek sem.

A munka áldozata volt.

Thaly Kálmán valójában a munka áldozata volt. Ez a sok megfeszített munka teljesen kimerítette elagott testét. Ugy, hogy az utóbbi időben nagymérvű idegesség és izgatottság vett rajta csaknem legyőzhetetlen erőt; — ami azóta még inkább fokozódott, mióta a szemét megoperálták és az állandó irástól, olvasástól eltöltötték a kezelő orvosai. Ettől fogva nap-nap után fokozódott az izgatottsága és idegessége, munka nélkül élni nem tudott. Bzalmásainak, így Oláh Károlynak is többször panaszkodott:

— Inkább már meghaljak, mintsem hogy sokáig így éljek!

Ez a lehangoltság és idegesség lett a végzete. Mert hogy enyhülést nyerjen, különféle erős szerekkel igyekezett az idegeit tompítani. És ez a sok erős orvosság végezetül még az ő erős, hatalmas szervezetét is tönkretette. Bele kellett pusztulnia.

Thaly Kálmán utolsó óraja.

Thaly Kálmánt Zablaton, Pólya képviselő barátjának a kastélyában érte utól a halál, amely éjszaka egy óra tájt következett be.

Az utolsó pillanatban senki sem volt a nagy férfitól, aki azonban nem sokat és nem sokáig szenvedhetett, mert az előszobájában szenderegő inas fél 1 órakor — neszt hallva — bement a Thaly szobájába és kérdezte a nagy férfitól:

— Parancsol valamit a kegyelmes ur?

Thaly csak annyit mondott rá:

— Egy kissé fáztam s ezért kelttem fel a plédért. Egyébként nincsen semmi bajom. Nyugodtan kimehet.

Később, mivel világosság sugárzott ki a Thaly szobájából, az inas éjjel egy óra után ismét bement, de már ekkor halva volt Thaly Kálmán.

Miért volt kicsi a koporsója?

A vonásai szelídek voltak a nagy halottnak. Csak a lábát húzta össze a szenvedés! S míg a koporsót kivitték, ilyen állapotban maradt. A koporsóba is így tették kinyújtatlanul. Ez volt az oka, hogy nagy természetéhez képest a koporsója olyan kicsiny, kurta volt; Ami a temetésen is feltűnt mindenkinek.

Életének legnagyobb tragédiája.

A Thaly Kálmán életének is megvolt a nagy tragédiája, midőn nővérének az unokája, akit fiául fogadott, akire nevét, nemességét is átruházta, agyonlőtte magát. Öngyilkosságot követett el.

Ez az ifju ember a debreceni illetőségű Thaly (Thalwiezer) Károly 21 éves hadnagy volt. Ismeretlen okból agyonlőtte magát. Az öreg Thaly több ízben is mondta Oláh Károlynak:

— Sohsem sikerült megtudnom ennek az öngyilkosságnak az okát. Mert, az én kedves Károlyom, hátrahagyott levelében csak bocsánatot kért tőlem cselekedetéért és azon kívánságát fejezte ki, hogy Pozsonyban temessék el s ha majd én is meghalok, hogy egymás mellett nyugodhassunk.

Thaly utolsó nyugvóhelye.

Thaly Kálmán fogadott fiának, az öngyilkos ifju hadnagynak az utolsó kívánsága beteljesedett. Immáron egymás mellett nyugosznak a pozsonyi temetőben.

Thaly Kálmán a temető legszebb pontján választott ki sírhelyet. Ide építette meg családi sírboltját, amelyben azonban csak az ő két koporsójának van hely. A sírbolt építését, a szükséges anyag bevásárlását igazi kálvinista erős lélekkel maga intézte Thaly...

Ma már benne nyugszik ő is. Az őszi napsugár enyhén esőkölgatja a cimeres, hatalmas kőoszlopot... Thaly Kálmán Isten veled!

EGYHAZ, ISKOLA.

Gróh Ferenc alapítványa.

Mint ismeretes Gróh Ferenc prépost-plébános alighogy megérte Debrecenben első nevenapját, ezer korona tőkével azonnal alapítványt létesített a siketnémák számára. Ez alapítványt a siketnémák iránt táplált jóindulatánál fogva évről-évre gyarapítja. Tavaly is Ferenc napkor kétezer koronával szaporította az alapítvány tőkeösszegét. Az idén szintén kétezer koronát küldött a siketnémák intézete igazgatójának a következő levél kíséretében:

„Hálával eltelve amaz üdvös és eredményes működés iránt, melyet Nagyságod és Tekintetes Tanárikar a szánandó, szegény siketnémák körül kifejt oly célból, hogy őket édes magyar hazánk hasznos polgáraivá tegyék, legszívesebben ajánlok fel tisztelettel mellékelve kétezer koronát azon alázatos kéréssel: méltóztassék ezen összeget, mint alapítványt, az előbbi évek adományához csatolni, kamatát pedig évenként a siketnémák céljaira felhasználni.“

Ez összeggel az alapítványi tőke ötezer koronára emelkedett s immár elegendő egy siketnéma gyermek neveltetésére.

Három indítvány a közgyűlés előtt.

A szervezeti szabályzat sürgetése

A tisztviselők fizetésrendezése. — Interpeláció a vízvezeték és a csatornazás ügyében. — Indítványok a jutalékok megszüntetésére.

Debrecen, október 7.

A holnapi közgyűlésnek kétségtelenül nagy érdekességet fog kölesönözni az a három indítvány, amelyet ma Kovács József polgármesterhez benyújtottak. Az első indítvány az új szervezeti szabályrendelet s ezzel együtt a tisztviselők fizetésrendezésével foglalkozik s indítványozza a közgyűlésnek a szervezet jóváhagyásának újbóli megszüntetését s a mostani és a jóváhagyás alatt levő szabályrendelet által mutatott tisztviselői fizetési differenciával drágasági pótdíj gyanánti megszavazását az 1910 és a további évekre. Az indítvány a következőképp hangzik:

Tekintetes törvényhatósági bizottsági közgyűlés!

Törvényhatósági bizottságunk 1908. év augusztus hóban tartott közgyűlésében a tisztviselői fizetéseket rendezte s ezt a fize-

Akar ön szép szobavilágítást?

akkor vegyen háztartási Deutsch-nál
petroleumot, nem füstöl, Placz-utca 38.
nem szagos, kapható: Hatvan u. 9. Péterfia u. 42—44

tésrendezést az akkor megalkotott szervezeti szabályzatba beillesztve, — kormányhatósági jóváhagyás végett a belügyminiszter urhoz felterjesztette.

Mínthogy az 1909. évre ez a szabályzat kormányhatósági jóváhagyást nem nyert és mert törvényhatósági bizottságunk a fizetésrendezés életbeléptetését égetően szükségesnek találta, ez évi március hó 26-27. napjain tartott közgyűlésében elhatározta, hogy azt a különbözetet, ami a ma még érvényben álló és kormányhatósági megerősítés alatt levő új szervezeti szabályzatban megállapított javadalmazásuk közt jelentkezik, — drágasági pótlék gyanánt folyó évi január hó 1-től kezdődőleg ez év végéig a városi tisztviselők és alkalmazottak részére folyóvá teszi.

Egyben azt is elhatározta közgyűlésünk, hogy a m. kir. belügyminiszter urhoz a felterjesztett szervezeti szabályzat mielőbbi jóváhagyása iránt felír.

Közgyűlésünknek azt a határozatát, hogy az új szabályzatban megállapított fizetéseket az 1909. évre a városi tisztviselőknek és alkalmazottaknak drágasági pótlék gyanánt megadja, a belügyminiszter jóváhagyta erre az esztendőre.

Mínthogy azonban az új szervezeti szabályzat kormányhatósági jóváhagyást mind-ezideig nem nyert, — ennél fogva indítványozzuk:

mondja ki a törvényhatósági bizottsági közgyűlés, hogy azt a különbözetet, ami a még érvényben álló és kormányhatósági megerősítés alatt levő új szervezeti szabályzatban megállapított javadalmazásuk közt jelentkezik, drágasági pótlék gyanánt a jövő 1910-ik és azután is mindaddig, míg a jóváhagyás megtörténik, — a városi tisztviselők és alkalmazottak részére folyóvá teszi s utasítja a városi tanácsot, hogy ennek kifizetése iránt az intézkedéseket tegye meg.

Az indítványt több bizottsági tag írta alá.

A második és a harmadik indítványt dr. Révy Nándor nyújtotta be. A csatornázás és a vízvezetési kutak ügyében interpellációt jelent be a következőkép:

Nagyságos Polgármester Ur!

A f. hó 8-án megtartandó városi törvényhatósági közgyűlésen interpellációt jelentek be Nagyságodhoz a csatornázás és a vízvezetési kutak építése tárgyában.

Mély tisztelettel

dr. Révy Nándor,
törvényh. biz. tag.

A másik indítványban a következőket mondja:

Határozza el a közgyűlés, hogy a város vállalatainak tanácsai és bizottsági tagoknak fizetni szokott jutalékok adását egyszersmindenkorra megszünteti s a városi tanácsot utasítja, hogy e határozat haladéktalan végrehajtása iránt a szükséges intézkedéseket tegye meg.

Az indítványokat mai ülésén tárgyalja a közgyűlés napirend előtt.

A VÁRMEGYÉBŐL.

Orvtámadás Kabán. Kabán gyalázatos orvtámadásnak esett áldozatul a Bachus karjában pihenő öreg Bazonya Márton ottani lakos. Nevezetesen f. hó 2-án az esti órákban a koresmából hazatérve nyugalomra tért, hogy a bortóli mámorát kialudja, ezt felhasználta valami hamogossa és a mélyen alvó öregot úgy elverte, hogy sérülései az orvosi látélet szerint 20 nap alatt is nehezen gyógyulnak be. Tettes kiléte eddig ismeretlen. A csendőrség ez ügyben a nyomozást tovább vezeti.

Egy segédjegyző, aki „dr.” A községi közigazgatás furesaságai között is érdekes esetről értesít bennünket püspökladányi tudósítónk: Péterfy János püspökladányi segéd-

jegyzőt szombaton a kolozsvári Ferenc József tudományos egyetemen az államtudományok doktorává avatták. Így aztán a püspökladányiaknak dr. segédjegyzőjük van, amivel talán az egész országban csak a püspökladányiak dicsekedhetnek.

Merénylet egy vasut ellen. Hajduböszörményből jelentik: A debrecen—tiszalöki vasutvonal Zelemér—Böszörmény közötti részén ismeretlen tettesek a vonal mentén lévő sövénygerendákat a sinre fektették. Bakó István őr észrevette a merényletet és értesítette a legközelebbi vasuti állomást, ahonnan azonnal a gerendák eltávolítása iránt intézkedtek. A vizsgálatot megindították.

Kereskedelem, ipar.

A pólai cs. kir. haditengerészet különféle anyagok (festékek, gyapotnemük, bőrneműek, olajok, gyertyák, kefék, esetek, faszén, rézanyagok, esővek, kaucuk neműek, sodronyok, ruhaanyagok, kötelek, zsinegek, acéldrót, tömlők, stb.) szállítására november 2-iki lejáratlalt pályázatot irt ki. Az egyes cikkekre vonatkozó leírás a kamaránál betekinthező.

UJDONSÁGOK.

A zenekedvelők társaságának ez évi hangversenyei.

Zenei események Debrecenben.

A múlt évi sikerekben gazdag hangverseny-szezon után alig mertük remélni, hogy az idei tél koncertjei emelkedést mutassanak a múlt évi színvonalhoz képest. Pedig az a program, melyet P. Nagy Zoltán igazgató a Weszprémi Zoltán főispán elnöklete alatt tartott tegnapi választmányi gyűlésen előterjesztett, nemesak emelkedést mutat, hanem valóságos szenzációszámba megy.

A társaság ez évi koncertjein a következő művészek szerepelnek: Szondy Árpád, Hubay Jenő, Hajdu Marcellé, Otti Reinin-gen, Mooshammer Isay, Márkus Lili, Culp Julia, Orosz trio, Feinhals, Francillo, Cseh vonós négyes. Backhaus, Nedbal, Manen, „Wiener Tonkünstler Verein“ nyolevan taggal.

A rendezőség több célszerű újítást hoz be. Tervben van, hogy földszinti páholyokat rendez be és a „Bika“ pompás dísztermének acustikáját megjavítandó, a nyilásokat szőnyegek helyett fatáblákkal zárja el.

Új tagok a választmányi tagok iven és Csáthy Ferenc könyvkereskedőnél iratkozhatnak fel.

Tagsági díj évi 15 korona. Ez összegért a tagok minden koncerten részt vesznek. Az idei szezon novemberben kezdődik.

— A debreceni és hajdumegyeyei függetlenségi es 48-as part küldöttsege szombaton, f. hó 9-en d. u. 3 orakor a függetlenségi kör helyisegeben ülest art. Debrecen, 1909 okt. ho 7-en. Az elnökseg. Targy: az önallo bank melletti nepgyules.

— Uj titkos tanacos. A hivatalos lap mai számának élén ezt a királyi elhatározást közli:

Ó esászári es apostoli királyi Felsége 1909. évi szeptember 25-én kelt legfelső kéziratával Sentkirálysabadjai Marffy Albin m. kir. miniszterelnökségi államtitkárnak, ezen állásától saját kérelmére történt felmentése alkalmával, a közszolgálat terén szerzett kiváló érdemei elismerésül, a titkos tanácsosi méltóságot legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

— A német esaszár a trónörökös-höz. Berlinből táviratozzák: Vilmos esaszár a maga es a német esaszárné nevében Ferenc Ferdinándhoz es nejéhez, Hohenberg

hercegnőhöz, az utóbbinak a rangemelése alkalmából szivélyes gratuláló táviratot intézett.

— Megérkeztek a pancsovaiak. Ma városunkba érkeztek dr. Bogdanov János dr. Gráber László es Paplovits Gyula Pancsova városának kiküldésében a debrecen, gázgyár tanulmányozása végett. A vendégeinket Debreceni Jenő igazgató kaaluzolta.

— Szabadságról. Király Gyula, városunk gazdasági tanácsnoka szabadságról megérkezett s átvette hivatala vezetését.

— Egy néppárti főispán lemondása. Bulla árvamegyeyi főispán ma táviratban közölte lemondását a belügyminiszteriummal. A lemondás sürgős benyújtására Rakovszky István, a néppárt vezére kérte fel Bulla főispánt.

— Rekruták bucsuzása. Az újabb rendelet szerint nem okt. 6-án, a magyar nemzet gyásznapján, hanem október 7-én vonulnak be a katonák ezredükhöz. Ma egész nap lehetett látni az utcákon kisebb-nagyobb csapatokban bevonuló rekrutákat. Este 6 óra tájban egész szakasz rekruta vonult végig a Szent-Anna-utcán kis katona ládikájukkal. Ki-ki hangzott sokszor a sorból egy-egy bucsuszó:

— Isten veletek leányok!

Majd tovább masiroztak s holnap már a kaszárnya falai közt zendül fel a nóta, a kedvesét sirató, bus magyar nóta.

— Öreg betyár halála. A múlt század hetvenes éveiben Debrecen es környékét állandóan rettegésben tartotta egy betyárbanda, amely itt a vidéki erdősegekben rejtőzött. Vakmerőségük nem ismert határt. Napirenden voltak a rablások, gyujtogatások. A debreceni nagyvásárra érkező kupeceknek valóságos rémei voltak a zsványok, akik megtámadták őket s aki pénztét vonakodott odaadni nekik az a halál fia volt. Öreg emberek még jól emlékeznek rájuk. A lakosságot pánikszerű félelem fogta el már csak a neveik hallatára is. A vezérük Dobos Gábor volt. Robusztos, athléta természetű legény, aki egymaga öt emberrel is elbánt. Nem kevésbé híres tagja volt a bandának Katona Gábor, aki ide való volt Debrecenbe. 1871-ben csinálták meg azt a bravurt, hogy Debrecen határából a Pallagról fényes nappal elhajtottak vagy tíz lovat. Keresték, kutatták őket mindenfelé, de sehohsem találtak rájuk, úgy el tudtak bujni a hatóság elől. Később azután nagynehezen ők is esendörkére jutottak, mint a Bogár fiuk. Dobos Gábort es Katona Gábort 35—35 évi fegyházra ítélte a törvényszék, amit ki is töltöttek. Mikor a börtönből kiszabadultak, tisztos polgári foglalkozásra adták magukat. Dobos Gábor sertéskereskedő lett Nagyváradon. Hogy él e még, azt nem tudják. Katona Gábor pedig Hosszupályiban gazdálkodott. Most érkezik az a hír, hogy az ősz betyár ma éjjel meghalt. Katona Gábor hetvenhat évet élt.

— Rendőri hírek. Bodnár Andrásné Homokkert I. j. 646. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy házi gazdájának a kutyája megharapta 6 éves leánytestvérét. A rendőrség megindította a vizsgálatot. — Geiger Simon Piac-utca 81. sz. alatti lakosnak Simonfy-utca 20. szám alatt levő nyaralóját ismeretlen tettes feltörte es onnan több ruhaneműt ellopott. A rendőrség nyomoz. — Sallay Sándorné panaszt tett a rendőrségen, hogy Bundi-utca 18. szám alatt levő lakásáról távollétében 18 korona értékű gyűrűjét ellopták. A rendőrség keresi a tettest. — Bőr József vasárnap szekéren jött be a vásárba es a kisvasut állomásnál leszállt a szekérről es a vásáros nép közé vegyült. Távollétében 20 korona értékű bundája eltűnt a szekérről. Az esetről jelentést tett a rendőrségen.

— Könyvkötészeti munkákat Dávidházy Kálmán es társa cégnél rendelünk.

— Debreceni emléktárgyak, alkalmi ajándékok, gyermekjátékok es utazási cikkek legnagyobb választékban Mentze Henrik ujdonságok áruházában Kossuth-utca 4. szám.

— **Verekedés a Huszár kocsmában.** A Homokkert-utcán levő Huszár-féle vendéglőben ma este tragikus kimenetelű korcsmai jelenet játszódott le. Két berugott legény veszett össze, akik közül az egyik úgy vágta Kozma Lajos nevű komáját fejbe a sörös pohárral, hogy azonnal összeesett. A mentők Kozma Lajost a kórházba szállították, a veszekedő legényt pedig a rendőr kísérte a rendőrség bünyügyi osztályára.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket j lentették be: Fehér Mária r. kath. 3 hónapos, Balla Juliánna ref. 8 hónapos, Gilberger N. izr. 26 óra, Kullár Ferenéné ref. 52 éves, Juhász Mária ref. 5 hónapos, Aszalós Piroška ref. 6 hónapos.

— **Elkobzott szaklap.** Az ügyészség rendelkezésére a rendőrség elkobozta az „Ifjú munkás” című munkáslap október 6-iki számát az „Október elsője és a katona esküje” című cikk miatt, melyben az ügyészség igaztást lát.

— **Lapunk minden előfizetője ingyen kapja az országos hírű, pontos címtárral ellátott Debreceni Képes Kalendáriomot.** Előfizetési díj egy óra 1 korona, negyedévre 3 korona, félévre 6 korona.

Betörés a színházi pénztárhoz.

Veszélyben a színészek gázsija.

Feszegették a vasládát.

Debrecen, október 7.

A muzsák csarnokában, hová megtisztult érzéssel lép be a közönség, kevés embernek jut eszébe anyagiakra gondolni. Az örök szép, az örök ideál, amelynek arany tengerében megfürdik a lelkünk, felejtetik velünk a földi nyomort. S előadás végeztével talán senkinek sem jut eszébe, hogy a muzsák csarnokában van egy kis zugoly, a csengő pénznek a helye. Senkinek sem jut eszébe, hogy ezt a pénztárt kirabolja, mert tisztában van mindenki azzal, hogy a szegény, bohém színészeket fosztaná meg az akontólól.

Nem úgy gondolkozott azonban az a merész, vakmerő betörő, aki tegnap éjjel a betörést elkövette a színházi pénztárba. A betörést a színház portása vette észre, aki azonnal Zilahy szinigazgatóhoz futott. Zilahy megrémülve ébredt fel reggeli álmából s azonnal a színházi pénztárhoz ment, ahol a pénztár ajtót feltörve találta.

A betörő először álkulesesal nyitotta ki a külső ajtót, a belsőt pedig lábával rugta be. Ezután a pénzes vasládát kezdte feszegetni, de hasztalan, a vasláda ellen állt a feszítő eszközöknek.

Zilahy örömmel vette tudomásul a szerencsés fordulatot. A színészek pedig, akiknek az akontójuk forgott veszélyben, az esetről mit sem tudtak. S míg a kis pénztár szobájában e drámai jelenetek lejátszódtak, ők boldogan aludtak s álmodoztak. És ha sohasem, álmak most valóra válik, mert Zilahy most bizonyára nem fogja megtagadni tőlük az előleget.

Zilahy különben erélyesen nyomoz a tettes után.

Ingyen kapja lapunk minden előfizetője a

„Debreceni Képes Kalendáriom”

Debrecen és Hajdu megye leggondosabb címtárát tartalmazó, díszesen bekötött képes nagy naptárt. o

SZÍNHÁZ.

A MAI ELŐADÁS SZINLAPJA:

Folyószám 9.

B) bérlet 3. szám.

Válás után.

Bohózat 3 felvonásban. Irta Alexandre Visson és Antonuy Mars. — Fordította Paulay Ede. Rendező Zilahy.

Főbb szereplők:

Zilahy Gyula	Gyöngyi Izsó
Kardos Géza	Győre Lajos
Gerő Ida	Hahnel Aranka
Huzella Irén	Püspöki Rózsa
Medgyaszay A.	

Holnap, szombaton, október 9-ikén

A kedélyes paraszt.

Nagy operette.

Heti műsor: Szombaton: „Kedélyes paraszt”, operette, C) bérlet.

János vitéz.

Daljáték 3 felvonásban. Petőfi Sándor elbeszélése után írta Bakonyi Károly. Zenéjét szerette dr. Kacsóh Pongrác.

Ünnepi előadás a lengyel vendégek tiszteletére.

A János vitézt műsor változással láttuk miután arról volt szó, hogy a lengyel testvéreket hazai művel fogadjuk színházunkban, egy vérünkbeli való darabbal és nem idegen alkotással. Az erdész leánya helyett Kukorica Janesi lépett tehát ma a színpadra, a híres karikással, élénk hangulatot kelteve egyszerre a nézőtőren, mely dicsőretre legyen mondvá, mindvégig fent is maradt. A daljáték ma sem tévesztette el szokott hatását. Derűs levegője, hangulatos jelenései, annyit méltatott zenéje ma is magával ragadta a közönséget, mely a jó előadásért hálásan tapsolt a lengyel vendégekkel együtt, kik mindjárt a darab elején jelentek meg nemzeti díszben Zilahy igazgató vezetése alatt. A telt ház méltó kezesedéssel fogadta őket és amikor a zenekarból felhangzott a lengyel himnusz, mindenki felállt és lelkes éljenekkel üdvözölte a derék vendégeket. Az idegenek az első felvonást nézték végig és amikor ezután a függöny legördült, távoztak a színházból. Csoportba verődve az előcsarnokban Zilahy igazgató szívéliesen elbucszott tőlük, mire az egyik lengyel ur hazája nyelvén köszönetet mondott a fogadtatásért és a kitűnő előadásért, melylyel őket megtisztelték. János vitézt Rózsa Lili játszotta, mint vendég. Nagyon szép volt és temperamentumos, dalait csinosan adta elő. A többi szerepeket a régiek játszották. Békéssy a strázsamesterben ma is kitűnő volt ép úgy, mint a többiek, Gerő Ida a gonosz mostohában, Torma Zsiga mint Bagó, Ligeti mint a pipogya francia király. Gyöngyi Jolán először játszotta Ilust. Ude fiatalága, csinos éneke biztosította számára a sikert. A francia király kisasszonyban Bárdos Irmát láttuk viszont, e tehetséges szép hangu művésznőt, kinek különben a elég a színpadon megjelennie, hogy hódítson. Az előadás a szerencsés esték közé tartozott, mit elsősorban az ügyes rendezésnek tudhatunk be.

I. Fülöp.)

* **Elvált asszony.** Fall nagysikerű operette teljesen készen várja a vasárnapi bemutatást, melynek rendkívüli sikerében nagyon bíznak színházi körökben. A rendezőség számos trükkje, melyek a darab előadásának sikerét csak fokozza, egyelőre titokban tartja. Meglepetés számba fog menni a hatásvilágítás egy egészen új formája, melyet ez estén mutatnak be először. A Perczel nővérek „Sik Rodzser tánc” egyik kiváló száma lesz az operettnek.

* **Az árendes zsidó.** Klárné Angyal Ilka a régi népszínházban sokat aratott népszínművét eleveníti fel az igazgatóság a címszerepben Gyöngyi Izsóval. Bettikét Szilassi Etel adja.

* **Vasárnap két előadás tartatik.** Délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal a Parasztkisasszony, a címszerepben Szilassi Etelkával. Este kis bérletben újdonság először Fall nagysikerű operette az Elvált asszony kerül színre.

TÁVIRATOK.

Hazafiatlan pap.

Segesvár, október 7. Segesvárról jelentik: Scheiner András nagysinyi szász pap az ottani szász óvoda részére a vallás- és közoktatásügyi miniszter által adományozott és a vármegyei közigazgatási bizottság útján megküldött magyar nemzeti jelvényeknek, címernek, zászlónak átvételét megtagadta. A lakosság igen megbotránkozott a szász pap hazafiatlan cselekedetén.

Wekerle utazása.

Budapest, október 7. Wekerle Sándor ma Bécsbe utazott. Holnap kihallgatáson fogadja a király. Bizonyos, hogy a király a felmentvényt meg fogja adni a kormánynak. Wekerle elutazása előtt felkereste Kossuth Ferencet s vele több mint egy óra hosszat tárgyalt.

Hohenberg Zsófia a királynal.

Bécs, október 7. Hohenberg Zsófia hercegnő, a trónörökös neje ma délelőtt magán kihallgatáson volt a királynál.

Változás a zágrábi pörben.

Zágráb, október 7. Accurti ügyész a zágrábi hazaárulási perben hozott ítélet felmentő része ellen beadott semmisségi panaszt visszavonta és a törvényszéknek javasolta a felmentettek szabadonbocsájtását. Egy iteni lap azon jelentése, hogy 10 felmentettnek tegnap történt szabadonbocsájtása a törvényszék határozatából kifolyólag történt, mint illetékes helyen kijelentik, alaptalan. A többi 12 felmentett szabadonbocsájtása iránti kérvényt a törvényszék elutasította, mire a védők a hétszemélyű táblánál benyújtották a semmisségi panaszt e határozat ellen.

Az annexió évfordulója.

Budapest, október 7. Ma van az annexió évfordulója. Mult évi október hó 7-én jelent meg a király manifesztuma, amely az annexiót a monarchia népeinek hírül adta. Az ennek nyomán felidézett háborus veszély és annak izgalmai még élénk emlékezetében van mindnyájunknak. Szerbiában ezt az évfordulót nemzeti gyásznak deklarálták és mint Belgrádból jelentik, ma ott az összes mulató helyek zárva vannak és a házakra gyászlobogókat tűztek ki. A Budapesten lakó bosnyákok az annexió mai évfordulója alkalmából üdvözlő tavitatot küldtek Bécsbe a királynak és Aerenthal külügyminiszternek.

Öngyilkos őrnagy.

Balassagyarmat, október 7. Tornay Károly nyugalmazott őrnagy gyógyithatlan betegsége miatt agyonlőtte magát.

Kirabolt kereskedő.

Arad, október 7. Szintye mellett tegnap este ismeretlen tettes a kocsin menő Simor Károly almakereskedőt szívenlőtte és pénzét és értéktárgyait elrabolta. A csendőrség kutatja a tettest.

A pártok értekezletei.

Budapest, október 7. Ma este az összes pártok értekezletét tartották a Ház holnapi ülése előtt. A függetlenségi párt értekezlete elhatározta, hogy az egyik alelnöki állást a kisebbségnek engedi át — erre az állásra valószínűleg alkotmánypártbeli férfi kerül — a másik alelnöki állásra egyhangulag gróf Battyányi Tivadart jelölték.

Dr. Nagy György interpellációja.

Budapest, október 7. Dr. Nagy György képviselő a holnapi ülésen meginterpellálja a kormányt, hogy miért nem képviseltette magát az aradi gyásznapon és miért nem helyezte koszorút az emlékszoborra.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, október 7.

Buzakinálát és vételkedv mérsékelt. Tartott irányzat mellett 25,000 méermázsa került forgalomba 2-5 fillérrel drágább áron. Egyéb gabonanemek változatlanok. Idő: boros.

Buza októberre	14:17—18
Buza áprilisra	14:04—06
Rozs októberre	9:70—71
Zab októberre	10:04—05
Rozs áprilisra	7:59—60
Zab áprilisra	7:74—75
Tengeri szeptemberre	6:89—90
Tengeri májusra	0:00—00
Repece augusztusra	00:00—00

Hatszáz ezer koronás főnyeremény. A Pesti Hazai Takarékpénztár sorsjegyeinek tegnapi húzásán a 600,000 koronás főnyereményrel a 3098. sorszámú és 33. sorszámú sorsjegyet húzták ki, melyet — mint értesülünk — a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság váltóüzlete a közelmúltban adott el egy felvidéki kisvárosban lakó kereskedőnek. A főnyeremény összegének kifizetése már a mai napon megtörtént.

Magyarország mezőgazdasági szakoktatásának évkönyve 1909 évre. Ez alatt a cím alatt jelent meg a m. kir. földművelésügyi miniszternek 1909 évi 13. számú kiadványa, melyet Darányi Ignác földművelésügyi miniszter megbízásából Dubravszky Róbert miniszteri tanácsos állított össze. Az évkönyv, mely kiegészítő folytatása az 1902-ben kiadottnak, öt részben írja le s ismerteti minden tekintetben mezőgazdasági oktatásunkat és főképen annak 1902-től tett kiváló haladását.

Szerkesztői üzenetek.

K. Gy. A szép cikket megkaptuk. Milyet a napi események engedik, közölni is fogjuk.

V. Megismertük ám szép maszk! A papirkosárba dobtuk. Elég volt egyszer a becspásból.

A „DEBRECZEN”
szerkesztősége és kiadóhivatala
Degenfeld-tér 2. sz.

REGÉNY CSARNOK.

A nagy rejtély.

— Folytatás. —

Elhatároztam, hogy időt adok neki. Egy szó sem lebbent el ajkaimról.

A percek lassan multak. A legnagyobb aggályban vártam. Nehéz és végzetes perc volt ez.

Ha sikerül neki egy valószínű okot kigondolni s azt eszinozan alakítani, úgy, hogy elbeszélése keretébe ilik ezen egy tény által is bebizonyítja, hogy még mindig van benne oly lelki erő, oly szellemi ruganyosság, mit a skót orvos, élelása dacára, észre nem vett. De éppen az volt a kérdés, vajjon megteszi-e?

Megtette! Nem új módon; nem meggyőző módon; nem, láthatólag nagy erőltetés nélkül. Azonban, akár sikerült, akár nem, de okot talált a szobaleány számára.

— Cunegonda, — folytatá, — keble rejtékéből elővesz egy írott papírost és szétbontja. Nézz erre, szól. Damorida rá néz a papírra és ismét urnője lábához borul, a kétségbeesés és iszonyat első rohamában. Cunegonda a szobaleány élete egy szégyenteljes titkának birtokában van. Cunegonda most azt mondhatja hozzá: Válassz! Vagy vedd alá magadat egy olyan nyilvános pörnek, mely mindenkorra megbestelenit téged és szüleidet is tönkre teszi vagy engedelmeskedjél nekem!

Damorida alávétne magát a szégyennek, ha csak öt sujtaná. De szülei becsületes emberek, nem hozhat szégyent szüleire. Az utolsó menedéke mi? Nincs reménye, hogy Cunegonda kemény szívét meglágyítsa. — Egyedüli reménye még az, hogy akadályokkal találkozhatik; azon igyekeznek, hogy kimutassa, miképp kimutassa, miképp nem férhet hozzá a büntetett elkövetéséhez.

— Asszonyom! asszonyom! — kiált. — Miképp tehetem, ha ott van az ápolónő, aki meglát?

Cunegonda felel:

— Az ápolónő olykor alszik. olykor távol van!

Damorida még mindig ragaszkodik eszméjéhez:

— Asszonyom! asszonyom! az ajtó zárva van és a betegápolónőnél van a szoba kulcsa!

A kulcs! azonnal eszembe jutott a hiányzó kulcs Gleninchben. Ó is erre gondolt-e? Tény, hogy megijedt, amint a szót kiszalasztotta ajkán.

Elhatároztam, hogy jelt adok Benjaminnak. A karosszékre könyököltem és elkezdtem fülönfüggőmmel játszani.

Benjamin rendbe hozá jegyzetkönyvét és elővette íróját, de úgy, hogy Ariel, ha rá is nézett, nem látthatta meg, hogy mit mivel.

(Folyt. köv.)

Minden Pénteki napon nagy maradványok

az egy—egy héten összegyűlt finom ruha- és kosztümszövetek, kretonok, mosóbarchettek és cretonokból

féláron

Bosznay J. és Társa

divat- és szőnyegáruházában

Debreczen, Kossuth-u. 5.

Legbiztosabb szépitőszert a

FÁY-fale ARC-CREM.

Kitüntette a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításokon aranyéremmel és oklevéllel.
Hatása csodás!

Szépit, fiatalít! Legkitűnőbb szer szeplő, májfoltok, pattanások és az arcór-tisztátalanságai ellen.

Egy tégely ára egy korona.
Hozzávaló „Fáy-szappan” szintén egy korona.
Kapható a készítő

GROSZ NAGY FERENCZ gyógyszerésznél =

Debreczen, Kossuth-utca 8.,
a színház mellett. * Telefon sz. 469.
„ARANYEGYSZARVU” gyógyszertár.

Bienn Asphalt fedőlemezei
Vaskályhák
Takarék tüzhelyek
Francia konyhák
Sesztina Lajos
vasraktárában
Debreczen, Piac-u. 23.

Padló lakk

minden színben, dobozonként 60 krajcar
a **Festékgári raktárban**
Hátvan-utca 8. szám. Telefon 205. szám.

Villamos világitást,

telefonok, villamos csengők berendezését, javítását, évi jókarban tartását, úgy helyben, mint vidéken legjobb anyaggal, legolcsóbban eszközöl

Földvári L.
Debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos-szerelési vállalat. — Csillárok, ivlámpák, villamos motorok, szellőztetők, dinamok állandó nagy választékban. Raktáron tartom a legjobb gyártmányú Wolfram és Osmium égőket.

A
BORSOS-féle

HAJSZESZ a legjobb hajnövesztő és hajápoló szer. **Hatása bámulatos.** Megszünteti a hajhullást, a hajvégek megtöredezését. **NŐTETI A HAJÁT** és nem változtatja annak színét. — Kapható:

Mihalovits Jenő
gyógyszertárában
DEBRECZEN.

BUTOR.
Varga József

butorkereskedő, asztalos,
kárpitós és disztó

DERRECZEN, IV., Piacz-utca 44. sz.
Alapított 1850. Telephon 377.

A debreceni iparművészeti
kiállításon állami ezüst-
éremmel kitüntetve

Óriási választék mindenféle stülű és áru
butorokban, ebédlo, háló, szalon, férfl-
szoba és teljes

menyasszonyi kelengyék

azonnal készen.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

A debreceni ipartestületi
kiállításon ezüst éremmel
kitüntetve

Legszolidabb bevásárlási forrás. Jutá-
nyos és pontos kiszolgálás.

Legujabb

női ruhaszövet

Bársony és selymek,
Mosó velezek
dus választékban raktárra
érkeztek.

Donogán és Somossy
DEBRECZEN,
Kistemplombazár.

14,093—1909. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város közönsége a Mester-utcai iskola telkén építendő két tanterem építési munkáinak biztosítására zárt ajánlati versenyt hirdet

Föld-, kőműves és elhelyező, ács, bádogos, asztalos, lakatos, üveges és mázoló, kályhás munkákra.

Ajánlat tehető minden munkára együttesen vagy munkanemenként külön-külön, de csakis a Debreczen sz. kir. város által kiadott ajánlati és költségvetési úrlapokon, melyek a városi mérnöki hivatalban, Simonffy-utca 2/b. munkanemenként 20 fillérért megszerezhetők.

Ugyancsak a mérnöki hivatalban a terv, általános és részletes feltételek naponta 8—1 óráig megtekinthetők.

Az ajánlatok lepecsételt borítékban „Ajánlat a Mester-utcai iskola telkén építendő tanterem munkájára“ felirattal ellátva Debreczen sz. kir. város polgármesteri hivatalában **1909. évi október hó 27-ik napjának délelőtti 10 órájáig** adhatók be s ugyanezen nap délelőtti fél 11 órakor nyilvánosan bontatnak fel.

Később érkezett vagy a feltételeknek és ezen hirdetménynek meg nem felelő távirati- és utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlat beadása előtt tartoznak ajánlattevők az ajánlati összeg 5%.-ának megfelelő bánatpénzt a város házipénztárába letenni s erről szóló elismervényt az ajánlathoz csatolni.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig maradnak kötelezettségben.

A város fenntartja magának azon jogot, hogy az ajánlatok közül szabadon választhasson, vagy azok mellőzésével a munkálatokat más uton biztosíthassa.

Kelt Debreczen sz. kir. város Tanácsának 1909. évi október hó 4-én tartott üléséből.

A városi Tanács.

HÖLGYEK

részére nélkülözhetetlen. Legjobb szépitőszér a

FÖLDES-féle MARGIT-CRÉME

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtkát (Miteser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdit és fiatalít.

Ára: kis tégely 1 korona, nagy 2 korona.

Kiváló toilett-cikkek: Margit-hőlgypor (3 színben) 1.20 korona, Margit-szappan 70 fillér, Margit-fogpép 1 korona, Margit-arcváz 1 korona.

Kapható Debreczenben: Balázs Ödön, Grósz Nagy Ferenc, Jóna és Jóna drog., Mihalovics Jenő, Muraközy László, Tóth Béla gyógyszerárában.
Szoboszlón: Barbócz Zs. Bőszörményben: Ercsey Gábor.

Páratlan és csodás hatása!

Óvakodjunk utáztatoktól!

HIRDETMEŒNY.

A **Forgalmi Bank Részvénytársaság** igazgatósága az 1909. évi október hó 1. napján tartott ülésében elhatározta, hogy az intézeti alapszabályok 8. §-ának második bekezdésében nyert felhatalmazás alapján a társaság 1.000.000 korona alaptőkéjéből még tárcában tartott 2000 darab egyenként 200 korona névértékű részvényét kibocsátja.

A részvényesek 1909 október hó 31-ig bezárólag minden három régi részvény után két darab új részvényre 230 korona vételár mellett elővételi joggal bírnak. Az elővételi jog gyakorlása céljából a régi részvények az intézet pénztáránál felülbélyegzés céljából bemutatandók s ezzel egyidejűleg a darabonkénti teljes vételár s 3 korona bélyeg- és kiállítási díj megfizetendő.

Azon részvények, melyekre az elővételi jog nem gyakoroltatott, darabonként 250 koronás áron értékesíttetnek.

A minden egyes részvény után a névértéken felül befolyó 30, illetőleg 50 korona a tartalékalaphoz csatoltatik.

Az új kibocsátású részvények az 1909. év üzleti hasznában nem részesülnek, hanem a vételár után a befizetés napjától 1909 december 31-ig terjedő időtartamra 5%-os kamattérítetik meg.

Debreczen, 1909 október hó 5.

Forgalmi Bank Részvénytársaság
Igazgatósága.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, kérjük azonban a szükséges postabélyeget. Apróhirdetéseket postautalvánnyal is lehet föladni, a szelvényen a szöveg könnyen elfér. Apróhirdetéseket a kiadóhivatal felvesz d. e. 8-1-ig és d. u. 2-8-ig gróf Dégenfeldtér 2. sz. I. emelet, a folyosón az első ajtó.

Minden ok

amellett szól, hogy vegye igénybe a „Debreczen” apróhirdetéseit, mert

- Ha állást keres — ott talál.**
- Ha lakást keres — ott talál.**
- Ha alkalmazást keres — ott talál.**
- Ha társat keres — ott talál.**
- Ha oktatást keres — ott talál.**
- Ha butort keres — ott talál.**
- Ha hangszert keres — ott talál.**

Szóval bármire is szüksége van, ott megtalálhatja, ha pedig eladni akar valamit, ott eladhatja.

Levelezés.

Levele van a kiadóban és a hivatalos órák alatt átvehetik: „D.V.”, „Szinházhati”, „Pipaes”, „K. Z.” jeligére.

Középkori urlembert ismeretségét keresem, ki anyagilag is támogatna. — Levelet kérek ez ujság kiadóhivatalába „Palma” jeligére.

Őszlórózsától levél ment a főpostára, posterestante.

Melyik fiatal vagy nős ember lenne hajlandó, egy középkori nővel, megismerkedni és tiz koronával kíségeteni, az írjon Fehér székfű jeligére, a kiadóba.

45 éves, magános munkás ember vagyok, nősülési szándékból keresek 30-40 éves leányt vagy magános asszonyt. 1000 korona készpénzzel rendelkezem. — Levelet kérek „Beesületes munkás” jeligére a kiadóba.

Ajánlat.

Pörkölt kávé különlegességek villany üzemű kávé pörköltje a kirakatban, Félégházi Jánosnál Piac- és Miklós-utca sarok.

A boldogfalval kertben 6168 □-öles szálló és gyümölcsös eladó, 2 épülettel, házhelyeknek is igen alkalmas, a nagy állomás közelsége miatt. Cim a kiadóhivatalban.

Eladó ház Hajdusámsonban. A község legélénkebb helyén, szép nagy üzlethelyiséggel, 2 nagy kirakatablakkal, redőnyzárakkal, 3 kisebb szoba és egy nagy terem, a piac-tér mellett, üzlethelyiségnek igen alkalmas, eladó. Felvilágosítás a hajdusámsoni Olvasóegylet elnökségénél nyerhető.

Zongorák, Pianinók, Harmoniumok és Cimbalmok bérbe kaphatók Schmidt S. hangszer raktárában.

Uraktól levett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rösenberg Béni Debreczen Bádógos-u. 1. 15

Pénztárnoknő helybeli elsőrangú női divatüzletbe azonnali belépésre felvétetik. Cim a kiadóhivatalban.

Írásbeli másolási munkálatokat szép, helyesírással bíró fiatalember elvállal. Cim a kiadóban.

Zongora órákat ad kezdők és haladók számára előkelő urleány. Cim a kiadóban.

Két raktár november 1-re kiadó, Csapó-utca 50. sz.

Műhelynek világos pince kiadó. Értekezhetni István-gőzmalom portásnál. Ócska deszka kerestetik.

Külön bejárati garçon lakás, elegánsan butorozva (gáz, parkett) a piacon kiadó. Cim a kiadóban.

Koszt és kvartély kapható Vigkedvű Mihály-utca 17. szám alatt.

Lakatos segéd és tanuló felvétetik Csillag-utca 25. szám alatt.

Házvezetőnőnek ajánlkozik intelligens, fiatal özvegy nő; elősméet jó gazdasszony. Cim a kiadóban.

Borsos-féle hajszesz kapható Mihalovits Jenő gyógyszerárában.

Kereslet.

Teljes üzleti bolt berendezést és portálót keres Csillag Arthur Hegedűs és Sándor ezégnél, Kossuth-utca 11.

Pénztárnoknő felvétetik Félégházy János fűszerüzletébe. Ki már gyakorlattal bír, előnyben részesül.

Egy jó családból való fiú tanulóknak Juhász István épület- és műlakatos vállalatánál felvétetik. Kazinczy-utca 2. sz.

Ügyes mosónő kerestetik. Cim: Varga-utca 12.

Eladás.

Eladó föld, saját termésű must, 100 hektó Rizling és Ezerjóból Molnár Lukácsnál, Debreczenben.

50 hektoliter érmelléki must eladó. Cim a kiadóban.

Egy hus-, tej- vagy kenyérhordó féderes koesi eladó. Csapó-utca 40.

Bihar-Diószegi bor, hordószámra eladó Csapó-utca 27. sz., ugyanott az ideai termés, cirka 100 hektoliter, eladó.

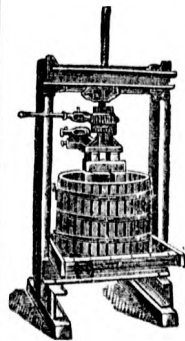
Simonffy-utca 13. számú ház eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál Csillag Miksa József kir. hereceg-utca 53.

Babot, dlót, kölest és egyéb magvakat vesz Zipser Samu, Temesvár.

Billiárd-asztal, ebédlő-kredenc eladó, asztalosmunkákat elvállalok. Eötvös-utca 112. Nagy.

URSUS

a legtökéletesebb rendszerű
BORSAJTÓ

a 3-ik erőttétellel felülmulja minden más szerkezetű sajtó nyomóképességét, ACZEL csavar és keretszerkezettel, a must vasrészekkel nem érintkezik, miáltal a bor megfeketedését kizárja, a törköly egydarabban kivehető.

Képes árlap pinczefelszerelési cikkekéről és borsajtókról ingyen és bérmentve.

Tóth Gyula Debreczen.

Női ruhaszövetek

az őszi- és téli időnyre, valamint flanelek, barchetek fekete és színes selymek, bársonyok, gyönyörű ruhadíszek

Francia P. D. jegyű fűzők

Arcfátyol, divatövek, gyöngy- és bőr díszításkák,

Menyasszonyi selymek,

koszorúk és fátyolok

◀ legolcsóbb szabott árban! ▶

Szabó Lajos Fiai

divat- vászon- és szőnyeg-raktára

Debreczen, Rózsa-u. 1.

Alapított 1842. évben.

LÁM SÁNDOR

Debreczen, Piacz- és Hatvan-u. sarkán.

Üveg-, tükör-, porcellán- és lámpaárúháza

Megérkeztek: a legújabb ebédlő és salon lámpák. Iskolai asztali lámpák, legolcsóbb árakon. Étkészletek legszebb kivitelben. Üvegkészletek, minden árban és kivitelben. Ozsonnakészletek, legújabb majolikából. Bor-, likőr- és söröskészletek legnagyobb választékban, bámulatos olcsó árakon.

Épület üvegezés helyben és vidéken.

Viszonteladónak árkedvezmény.

Debreceni Tisztviselők Önszegélyző-Egyletének szabója.

MEGÉRKEZTEK

a legdivatosabb férfi szövetujdonságok

=== őszi és téli időnyre, ===

ugyszintén a Debreceni Tisztviselők Önszegélyző-Egyletének mintagyűjteménye.

SZABÓ LÁSZLÓ

férfi szabó, Széchenyi-utca 1. szám.

Serravallo

KINA-BORA VASSAL.

A bécsi 1906. évi egészségügyi kiállításon államdíjat és aranyérmét nyert.

Erősítőszert gyöngéledők, vérszegények lábadozók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő, vérjavító szer. — Kiválóan jóízű.

Több, mint 6000 orvosi elismerő nyilatkozat.

J. Serravallo,

csász. és kir. udvari szállító

TRIEST-BARCOLA.

Kapható a gyógyszerárakban fél lit. ü. 2 kor. 60 fill., 1 lit. ü. 4 kor. 80 fill.